Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/61/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124289891
Dátum vydania rozhodnutia:	11.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124289891.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobkyne Slovenská technická univerzita v Bratislave, Bratislava, Vazovova 5, IČO: 00 397 687, zastúpenej advokátskou kanceláriou Brook Partners Law Firm, s.r.o., Bratislava, Skalná 11, IČO: 54 481 791, proti žalovanej Malá scéna s.r.o., Blatné, Šarfická 66, IČO: 50 091 735, o zaplatenie 3 836,83 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava III.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 11. júla 2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote navrhla pokračovanie v konaní na príslušnom súde podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu. V odôvodnení nesúhlasu poukázal na to, že Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“) vydal dňa 6. mája 2024 platobný rozkaz, proti ktorému žalovaná podala dňa 5. júna 2024 odpor v elektronickej podobe a dňa 10. júna 2024 odpor v listinnej podobe. Odpor podaný v elektronickej podobe bol síce doručený do elektronickej schránky upomínacieho súdu, ale nebol autorizovaný v súlade s § 3 a § 23 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákon o e-Governmente) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Podľa tejto úpravy je nevyhnutná autorizácia úkonu vo forme kvalifikovaného elektronického podpisu zo strany štatutárneho orgánu právnickej osoby za účelom riadneho vyjadrenia súhlasu s obsahom právneho úkonu a s jeho vykonaním. Upomínací súd

nepostupoval správne, keď Mestskému súdu Bratislava III postúpil spis na ďalšie konanie, hoci odpor v elektronickej podobe bol podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, t. j. bez autorizácie podľa § 23 zákona o e-Governmente. Vo vzťahu k následnému odporu v listinnej podobe mal Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) za to, že v upomínacom konaní sa neuplatňuje ustanovenie § 125 ods. 2 CSP, umožňujúce doručiť podanie v listinnej podobe v dodatočnej lehote 10 dní, ak bolo podanie doručené v elektronickej podobe bez autorizácie. Upomínací súd mal preto rozhodnúť o odmietnutí odporu žalovanej.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Mestskému súdu Bratislava III a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu nie je dôvodný.

4. Podľa § 2 zákona o upomínacom konaní na konanie je kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica.

5. Podľa § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

6. Podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu.

7. Podľa § 12 ods. 1 zákona o upomínacom konaní súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný a) neoprávnenou osobou, b) oneskorene, c) elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2, d) bez vecného odôvodnenia.

8. Podľa § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

9. Podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

10. Podľa § 15 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa tohto zákona sa použije Civilný sporový poriadok okrem § 126.

11. Podľa § 15 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak, na elektronické podania a elektronické úradné dokumenty podľa tohto zákona sa použije osobitný predpis.

12. Podľa § 15 ods. 3 zákona o upomínacom konaní na podania žalobcu v konaní sa prihliada len vtedy, ak sú uskutočnené elektronickými prostriedkami a sú autorizované podľa osobitného predpisu.

13. Podľa § 22 písm. a) CSP na konanie v obchodnoprávnych sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

14. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

15. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania neprihliada.

16. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“), podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

17. Podľa § 261 ods. 1 OBZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 2 ods. 21 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) sídlom Okresného súdu Pezinok je mesto Pezinok; jeho územný obvod tvorí územný obvod okresov Pezinok a Senec.

19. Podľa § 3 ods. 7 zákona č. 371/2004 Z. z. sídlom Krajského súdu v Bratislave je mesto Bratislava; jeho obvod tvoria obvody a) mestských súdov podľa § 2 ods. 1 až 4, b) Okresného súdu Malacky, c) Okresného súdu Pezinok.

20. Už v uznesení sp. zn. 1Ndc/13/2020 z 24. februára 2021 Najvyšší súd SR konštatoval, že s ohľadom na skutočnosť, že k postúpeniu sporu (veci) môže dôjsť nielen za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 43 ods. 1 CSP, ale aj pri splnení podmienok uvedených v ustanovení § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, je potrebné pojem „postúpenie sporu“ použitý v ustanovení § 43 ods. 2 CSP vykladať extenzívne, t. j. tak, že pod postúpením sporu treba rozumieť nielen postúpenie sporu ako výsledok postupu súdu podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ale aj ako výsledok postupu súdu podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní. S poukazom na uvedené sa Najvyšší súd SR podrobnejšie zaoberal postupom Okresného súdu Banská Bystrica, ktorý predchádzal postúpeniu veci z upomínacieho konania na Mestský súd Bratislava III podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní ako na súd príslušný na jej prejednanie podľa ustanovení Civilného sporového poriadku. V uvedenom procesnom postupe Najvyšší súd SR nezistil žiadne pochybenie upomínacieho súdu, pričom výhrady predkladajúceho súdu hodnotí ako nedôvodné v celom rozsahu.

21. Zo spisu vyplýva, že dňa 6. mája 2024 vydal Okresný súd Banská Bystrica platobný rozkaz sp. zn. 10Up/932/2024, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu sumu 3 836,83 eura s príslušenstvom, alebo aby v tej istej lehote podala odpor. Ďalším výrokom bola žalovaná zaviazaná nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 484,05 eura, a to v rovnakej lehote a prostredníctvom jej právnej zástupkyne. Vydaný platobný rozkaz bol stranám sporu doručovaný v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, t. j. ako elektronický úradný dokument podľa osobitného predpisu, ktorým sa rozumie zákon o e-Governmente. Žalobkyni, ktorá bola v konaní zastúpená advokátskou kanceláriou, t. j. zástupcom so splnomocnením na celé konanie (§ 110 ods. 1 veta prvá CSP), súd doručoval do elektronickej schránky jej splnomocnenej zástupkyne. Žalovanej sa doručovalo do jej elektronickej schránky, zriadenej na Ústrednom portáli verejnej správy a k doručeniu došlo na základe fikcie upravenej v ustanovení § 32 ods. 5 písm. b) bodu 1. zákona o e-Governmente, t. j. márnym uplynutím úložnej lehoty dňa 22. mája 2024. Lehota 15 dní na podanie odporu začala žalovanej plynúť nasledujúci deň po doručení, t. j. 23. mája 2024 (§ 121 ods. 2 CSP), pričom posledný deň lehoty pripadol na štvrtok 6. júna 2024.

22. Na č. l. 23 - 24 spisu sa nachádza odpor žalovanej podaný elektronickými prostriedkami na predpísanom elektronickom formulári, ktorý bol do elektronickej schránky Okresného súdu Banská Bystrica odoslaný dňa 4. júna 2024, t. j. pred uplynutím lehoty na podanie odporu (ako vyplýva z

potvrdenia o odoslaní podania na č. l. 25 spisu). Predmetné elektronické podanie však nebolo autorizované spôsobom, ktorý upravuje osobitný predpis (zákon o e-Governmente), to znamená, že nebolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom osoby odosielateľa, (ako vyplýva z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe na č. l 27 spisu). Podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní platí, že ak žalovaný podá odpor elektronickými prostriedkami, musí tak urobiť prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu. V prípade odporu podaného elektronickými prostriedkami ide teda o dve zákonné podmienky (použitie predpísaného elektronického formulára a autorizácia podania), ktoré musia byť splnené súčasne (kumulatívne), v opačnom prípade upomínací súd odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní (t. j. bez použitia na to určeného formulára a bez autorizácie) odmietne podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní.

23. Najvyšší súd SR súhlasí s názorom predkladajúceho súdu, že v upomínacom konaní nemožno aplikovať ustanovenie § 125 ods. 2 CSP, podľa ktorého nedostatok autorizácie elektronického podania vo veci samej (za ktoré sa považuje aj odpor) možno odstrániť v lehote 10 dní doručením obsahovo totožného podania v listinnej podobe alebo elektronického podania s autorizáciou. Ustanovenia Civilného sporového poriadku sa v upomínacom konaní aplikujú len podporne, to znamená len vtedy, ak zákon o upomínacom konaní nemá vlastnú špeciálnu úpravu (§ 15 ods. 1 zákona o upomínacom konaní). V danom prípade je takouto špeciálnou úpravou ustanovenie § 15 ods. 3 zákona o upomínacom konaní, ktoré od žalobcu vyžaduje uskutočňovať svoje podania výlučne v elektronickej podobe s autorizáciou, a to pod sankciou neprihliadania na podania, ktoré tieto podmienky nespĺňajú. V prípade odporu ako podania žalovaného vo veci samej je tu špeciálna úprava § 12 ods. 1 písm. c) v spojení s § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní, z ktorých ustanovení pre upomínací súd vyplýva povinnosť odmietnuť odpor, ktorý nebol podaný na predpísanom formulári a nebol autorizovaný.

24. V posudzovanej veci však žalovaná podala odpor proti platobnému rozkazu aj v listinnej podobe, podpísaný vlastnoručným podpisom jej konateľa, a to v posledný deň zákonom predpokladanej lehoty na podanie odporu, t. j. 6. júna 2024 (viď kópiu obálky na č. l. 31 spisu). Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní je v judikatúre Najvyššieho súdu SR interpretované tak, že odpor proti platobnému rozkazu možno podať dvomi spôsobmi, a to písomnou formou, teda podaný v listinnej podobe a podpísaný alebo elektronickými prostriedkami, pričom odpor podaný elektronickými prostriedkami musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu. Zákon akceptuje obe formy podania odporu a je na žalovanom, ktorú formu si zvolí (R 44/2020). Zo samotnej úpravy v ust. § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní vyplýva možnosť podať odpor niektorým z týchto spôsobov: a/ elektronickými prostriedkami prostredníctvom na to určeného formulára, ktorý musí byť autorizovaný podľa osobitného predpisu, b/ v listinnej podobe s využitím tlačiva (súdom doručovaného žalovanému spolu s vydaným platobným rozkazom), c/ v listinnej podobe bez využitia tlačiva. Ak sa podáva odpor v listinnej podobe, je potrebné ho súdu doručiť osobne alebo poštou (R 7/2023). Nemožno pritom vylúčiť ani to, že žalovaný podá odpor opakovane rôznymi spôsobmi, ako sa to stalo aj v tomto prípade, kedy žalovaná najskôr podala odpor na predpísanom elektronickom formulári, avšak bez autorizácie a následne aj v listinnej podobe. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR z citovaných zákonných ustanovení nevyplýva, že ak si žalovaný vyberie niektorý zo spôsobov podania odporu, je svojou voľbou viazaný a už nemôže (po obsahovej stránke) rovnaký odpor podať aj iným spôsobom. Za rozhodujúce z hľadiska posúdenia, či má byť odpor odmietnutý alebo nie, treba považovať to, či bol odpor v listinnej podobe podaný včas a či spĺňa zákonom predpokladané formálne a obsahové náležitosti. Pokiaľ žalovaná pred uplynutím lehoty na podanie odporu odovzdala doručujúcemu orgánu (Slovenská pošta, a.s.) odpor v listinnej podobe s vecným odôvodnením, zo žiadneho ustanovenia zákona o upomínacom konaní a podporne ani z CSP nevyplýva pre upomínací súd povinnosť takto podaný odpor odmietnuť, či naň neprihliadať (a teda mu nepriznať žiadne právne účinky). Odpor podaný žalovanou dňa 6. júna 2024 v listinnej podobe (podľa názoru Najvyššieho súdu SR) spĺňa všetky zákonom vyžadované formálne a obsahové náležitosti potrebné na to, aby sa dosiahol právny účinok predpokladaný v ustanovení § 11 ods. 1 zákona o upomínacom konaní časť druhej vety pred bodkočiarkou, t. j. zrušenie platobného rozkazu ex lege.

25. Ďalším zákonom predpokladaným účinkom podania odporu proti platobnému rozkazu je povinnosť upomínacieho súdu (v zmysle § 14 ods. 1 zákona o upomínacom konaní) vyzvať žalobcu na vyjadrenie sa k odporu v lehote 15 dní a na podanie návrhu na pokračovanie v konaní na súde príslušnom podľa Civilného sporového poriadku. V posudzovanom prípade žalobkyňa takýto návrh podala ako alternatívu k návrhu na odmietnutie odporov žalovanej, pričom však vychádzala z nesprávneho predpokladu, že odpor v listinnej podobe bol podaný oneskorene, keďže podľa jej názoru lehota na podanie odporu žalovanej uplynula už dňa 5. júna 2024. Najvyšší súd SR pri výpočte lehoty na podanie odporu vychádzal zo záverov uznesenia NS SR sp. zn. 3Obdo/6/2022 z 23. februára 2022, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2022 pod poradovým číslom 26 (R 26/2022) s nasledovnou právnou vetou: Pri fikcii doručenia sa elektronický dokument považuje za doručený až po uplynutí úložnej lehoty v zmysle § 32 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov a nie v posledný deň úložnej lehoty. Najvyšší súd SR sa nestotožnil ani s názorom žalobkyne, že odpor žalovanej nie je vecne odôvodnený, keďže žalovaná neuviedla žiadne relevantné dôvody, v zmysle ktorých by pohľadávka žalobkyne voči žalovanej nevznikla alebo by zanikla. Problematikou vecného odôvodnenia odporu sa zaoberal NS SR už v uznesení sp. zn. 3Obo/403/1998, v ktorom uviedol, že žalovaný musí odpor náležite odôvodniť vo veci samej, t. j. musí namietať opodstatnenosť uloženej povinnosti (jej dôvod alebo výšku), pretože v opačnom prípade ho súd uznesením odmietne. Uvedenie dôvodu nesplnenia povinnosti, resp. nesúhlas s platobným rozkazom nemôže vyvolať následok zrušenia platobného rozkazu, a preto ho nemožno považovať za odôvodnenie odporu vo veci samej, ale len za oddialenie právoplatného ukončenia sporu. Žalovaná v odôvodnení odporu výslovne uviedla, že popiera právny dôvod aj výšku uplatnenej pohľadávky, a to tak pokiaľ ide o istinu, ako aj úroky z omeškania vyčíslené vo vydanom platobnom rozkaze. Z vyjadrení sporových strán je podľa názoru Najvyššieho súdu SR zrejmé, že medzi nimi existuje spor o to, či nájomný vzťah trvá alebo došlo k jeho ukončeniu, pričom k otázke platnosti alebo neplatnosti ukončenia nájomnej zmluvy by sa malo viesť osobitné konanie na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. Bl-35Cb/4/2023. Žalovaná tiež namietala, že z dôvodu dlhotrvajúcej rekonštrukcie prenajatej budovy, t. j. z dôvodov na strane žalobkyne, nebol predmet nájmu spôsobilý na riadne užívanie, k čomu disponuje aj fotodokumentáciou a toto jej tvrdenie môžu dosvedčiť aj svedkovia z radov žalobkyne, ktorí boli v danom čase zodpovední za prevádzku a rekonštrukciu prenajatej budovy. To, či prebiehajúce konanie, v ktorom by sa mala riešiť otázka (ne)platnosti ukončenia nájomnej zmluvy, ako aj žalovanou tvrdená nemožnosť užívať predmet nájmu pre rekonštrukčné práce realizované žalobkyňou aj v roku 2022 (pričom žalovaná istina má predstavovať dlžné nájomné za obdobie od 1. januára do 14. decembra 2022), majú právnu relevanciu vo vzťahu k opodstatnenosti (právnemu dôvodu) alebo výške žalovanej pohľadávky, podľa názoru Najvyššieho súdu SR nemôže posúdiť Okresný súd Banská Bystrica v rámci postupu podľa § 12 ods. 1 písm. d) zákona o upomínacom konaní, t. j. pri rozhodovaní o tom, či odpor odmietne ako vecne neodôvodnený. K výhradám žalobkyne, že žalovaná v odpore nenavrhla vykonanie žiadnych konkrétnych dôkazov, Najvyšší súd SR poukazuje na to, že na žalovanú sa v posudzovanom prípade nevzťahovalo ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o upomínacom konaní, podľa ktorého je žalovaný, ktorý faktúru žalobcu uviedol vo svojom kontrolnom výkaze podľa osobitného predpisu (t. j. podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov), povinný v odpore proti platobnému rozkazu uviesť také skutočnosti, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok a svoje tvrdenia v lehote na podanie odporu aj osvedčiť listinnými dôkazmi. Odpor žalovanej proti vydanému platobnému rozkazu podľa názoru Najvyššieho súdu SR obsahuje konkrétne vecné tvrdenia spochybňujúce opodstatnenosť priznanej pohľadávky a ako taký vyhovuje požiadavke zákona na vecné odôvodnenie odporu.

26. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR boli teda v posudzovanom prípade splnené všetky podmienky pre postúpenie veci (sporu) z upomínacieho konania na súd príslušný podľa Civilného sporového poriadku (§ 14 ods. 3 veta prvá zákona o upomínacom konaní).

27. Zo spisu tiež vyplýva, že návrh na vydanie platobného rozkazu bol podaný na Okresný súd Banská Bystrica dňa 2. mája 2024, t. j. už po nadobudnutí účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvodmi súdov a zákona č. 398/2022 Z. z.

ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvodmi súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmito zákonmi bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, a to s účinnosťou od 1. júna 2023. Uvedená reforma zaviedla (o. i.) špecializáciu výkonu súdnictva, čomu zodpovedá aj novelizovaná úprava kauzálnej príslušnosti v CSP (tretí oddiel, tretej hlavy, prvej časti CSP), kde podľa § 22 písm. a) CSP platí, že na konanie v obchodnoprávnych sporoch je príslušný Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave.

28. Predkladajúci súd výslovne nespochybnil, že nejde o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich (hmotnoprávneho) vzťahu, z ktorého spor vznikol. Podľa § 261 ods. 1 OBZ o obchodný záväzkový vzťah ide v prípade záväzkového vzťahu medzi podnikateľmi, ak je pri jeho vzniku zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týka ich podnikateľskej činnosti. Uplatnený nárok predstavuje podľa žaloby dlžné nájomné za prenájom nebytových priestorov, ktoré bolo vyčíslené za obdobie od 1. januára do 14. decembra 2022, t. j. ku dňu odstúpenia žalobkyne od Zmluvy o nájme nebytových priestorov ÚZ ŠDaJ č. 9708/0001/18, uzavretej medzi žalobkyňou ako prenajímateľom a žalovanou ako nájomcom dňa 1. februára 2018 (ďalej len „nájomná zmluva“). Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR sa ustálila v názore, že spor, ktorého predmetom je peňažné plnenie na základe zmluvy o nájme nebytových priestorov, uzavretej medzi podnikateľmi a v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou, napĺňa definičné znaky obchodnoprávneho sporu; na konanie v takomto spore je daná kauzálna príslušnosť súdu uvedeného v § 22 CSP (k uvedenému porovnaj uznesenia NS SR sp. zn. 5Ndc/9/2024 z 25. apríla 2024, sp. zn. 6Ndc/13/2024 z 30. mája 2024 a sp. zn. 6Ndc/6/2024 zo 17. júla 2024).

29. Žalovaná obchodná spoločnosť je nepochybne podnikateľom v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) OBZ, pričom zároveň možno rozumne predpokladať, že nebytové priestory (dve kancelárie a časť spoločných priestorov) si prenajala za účelom prevádzkovania svojej podnikateľskej činnosti. Žalobkyňa (prenajímateľ) je verejná vysoká škola univerzitného typu, t. j. právnická osoba v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VŠ“), ktorej poslaním je prispievať k rozvoju vzdelanosti, poznania, vedy a kultúry v súlade s potrebami spoločnosti, rozvíjať vedomosti, zručnosti, múdrosť, tvorivosť a dobro človeka a tým prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti. Hlavnou úlohou vysokých škôl pri napĺňaní ich poslania je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania v súlade s potrebami spoločnosti a tvorivé vedecké bádanie alebo tvorivá umelecká činnosť (§ 1 ods. 2 a ods. 3 zákona o VŠ).

30. Nájom nebytových priestorov tretím osobám predstavuje nakladanie s majetkom vysokej školy v zmysle § 17 zákona o VŠ, ktorá úprava odkazuje (podporne) na úpravu zákona č. 176/2004 Z. z. o nakladaní s majetkom verejnoprávnych inštitúcií a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore v znení zákona č. 464/2002 Z. z. (ďalej len „zákon č. 176/2004 Z. z.“) Podľa § 8 ods. 1 a 2 zákona č. 176/2004 Z. z. je verejnoprávna inštitúcia oprávnená dočasne prenechať nepotrebný majetok do nájmu alebo do výpožičky, pričom za nepotrebný majetok sa na účely tohto zákona považuje majetok, ktorý verejnoprávnej inštitúcii prechodne neslúži na plnenie jej úloh. Podľa § 17 ods. 2 zákona o VŠ majetok, ktorý vlastní verejná vysoká škola, využíva na plnenie úloh vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a v ďalšej tvorivej činnosti. Môže ho využívať aj na podnikateľskú činnosť za podmienok podľa § 18, ako aj na poskytovanie služieb pre študentov a zamestnancov verejnej vysokej školy. Ustanovenie § 18 zákona o VŠ upravuje možnosť verejnej vysokej školy vykonávať podnikateľskú činnosť, v rámci ktorej v súlade so svojím štatútom vykonáva za úhradu činnosť nadväzujúcu na jej vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú, liečebno-preventívnu, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť alebo činnosť slúžiacu na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku.

31. Podľa štatútu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (ďalej aj „STU“) v znení dodatkov č. 1 až 9 (t. j. v znení účinnom ku dňu uzavretia nájomnej zmluvy), ktorý je verejne dostupný na jej webovom sídle, majetok STU tvorí súhrn majetkových hodnôt, nehnuteľných vecí, hnuteľných vecí, pohľadávok a iných práv a iných hodnôt vyjadriteľných v peniazoch. STU využíva majetok, ktorý vlastní a ktorý má v

správe, na plnenie úloh vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti. Majetok STU môže využívať aj na podnikateľskú činnosť za podmienok ustanovených v zákone a v tomto štatúte, ako aj na poskytovanie služieb pre študentov a zamestnancov STU (čl. 28 ods. 1 až ods. 3). STU vykonáva podnikateľskú činnosť za úhradu nadväzujúcu na jej vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť alebo činnosť slúžiacu na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku. Podnikateľská činnosť nesmie ohroziť kvalitu, rozsah a dostupnosť činností napĺňajúcich poslanie STU (čl. 29 ods. 1). Bližšie podmienky podnikateľskej činnosti upravujú Pravidlá pre vykonávanie podnikateľskej činnosti na STU vydané rektorom STU po odsúhlasení v AS STU (čl. 29 ods. 4). Tieto pravidlá (vnútorný predpis č. 9/2013 zo dňa 5. novembra 2013) sú rovnako prístupné na webovom sídle STU a upravujú cieľ a hlavné zásady podnikania na STU, podmienky výkonu podnikateľskej činnosti, kalkuláciu a tvorbu cien, použitie výnosov z podnikateľskej činnosti a zásady vedenia účtovníctva v súvislosti s podnikaním STU. Podľa článku III bodu 1 (ktorý článok upravuje predmet podnikateľskej činnosti) z hľadiska predmetu činnosti je podnikateľská činnosť: a) v rámci ktorej STU vykonáva činnosti nadväzujúce na jej vzdelávaciu, vývojovú, výskumnú, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť, alebo b) slúžiaca na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku STU. Podľa článku III bodu 5 sú nájmy majetku STU podnikateľskou činnosťou podľa bodu 1 písm. b) tohto článku. Podľa článku IV bodu 1 predmetom podnikateľskej činnosti STU môžu byť len tie činnosti, na ktoré má STU vydané živnostenské oprávnenie, resp. iné oprávnenie podľa osobitných predpisov. Podľa výpisu zo živnostenského registra č. 101-10162, ktorý vedie Okresný úrad Bratislava, má STU od 20. novembra 2013 vydané živnostenské oprávnenie na podnikanie o. i. v predmete podnikania Prenájom nehnuteľností spojený s poskytovaním iných než základných služieb spojených s prenájmom. Ak teda prenájom nehnuteľného majetku je podľa vnútorných predpisov predmetom podnikateľskej činnosti STU, na ktorej vykonávanie žalobkyňa súčasne disponuje príslušným živnostenským oprávnením, je zrejmé, že na účely súdenej veci je aj na žalobkyňu potrebné nahliadať ako na podnikateľský subjekt v zmysle § 2 ods. 2 písm. b) OBZ a rovnako zrejmá je aj súvislosť predmetného záväzkového vzťahu (založeného nájomnou zmluvou) s podnikateľskou činnosťou žalobkyne.

32. Ide tak nepochybne o spor z obchodného záväzkového vzťahu v zmysle § 261 ods. 1 OBZ, resp. obchodnoprávny spor, na ktorého prejednanie a rozhodnutie sú s účinnosťou od 1. júna 2023 kauzálne príslušné súdy uvedené v § 22 CSP. Pri určení súdu príslušného na konanie v obchodnoprávnych sporoch (kauzálne príslušného) podľa § 22 písm. a) až písm. h) CSP (ustanovenie ktoré upravuje až 8 kauzálne príslušných súdov) treba vychádzať z toho, do ktorého obvodu kauzálne príslušného súdu spadá - v konkrétnom prípade - inak všeobecne určený miestne príslušný súd. Kauzálna príslušnosť sa v týchto prípadoch spája s miestnou príslušnosťou, resp. ju nahrádza (viď obdobne uznesenie NS SR sp. zn. 2Ndc/6/2019 z 30. mája 2019).

33. Na prejednanie daného obchodnoprávneho sporu je teda daná kauzálna príslušnosť súdu podľa ustanovenia § 22 CSP, a to vo väzbe na ustanovenia upravujúce miestnu príslušnosť, konkrétne § 13 v spojení s § 15 CSP, podľa ktorých je na konanie v prvej inštancii miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ktorým v prípade, ak je žalovaným právnická osoba, sa rozumie súd, v ktorého obvode má právnická osoba sídlo (§ 15 ods. 1 CSP). Žalovaná obchodná spoločnosť má (a aj v čase začatia konania na upomínacom súde mala) sídlo v obci Blatné v okrese Senec, ktorý okres patrí do obvodu Okresného súdu Pezinok, pričom obvod Okresného súdu Pezinok patrí do obvodu Krajského súdu v Bratislave [§ 3 ods. 7 písm. c) v spojení s § 2 ods. 21 zákona č. 371/2004 Z. z.]. Kauzálne príslušným súdom na konanie v obchodnoprávnych sporoch pre obvod Krajského súdu v Bratislave je podľa § 22 písm. a) CSP Mestský súd Bratislava III.

34. Najvyšší súd SR vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu z upomínacieho konania je nedôvodný a na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je príslušný Mestský súd Bratislava III podľa § 22 písm. a) v spojení s § 15 ods. 1 CSP a § 3 ods. 7 písm. c) v spojení s § 2 ods. 21 zákona č. 371/2004 Z. z.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.